در همایش ملی «علامه مصباح یزدی؛ فیلسوف علوم اجتماعی اسلامی» عنوان شد

علامه مصباح یزدی فراتر از یک فیلسوف، بلکه یک حکیم بود

همایش ملی «علامه مصباح یزدی؛ فیلسوف علوم اجتماعی اسلامی» با سخنرانی استاد رشاد رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی حجج‌اسلام والمسلمین پارسانیا، علی مصباح یزدی و خسروپناه، و با حضور جمعی از اساتید، طلاب و دانشگاهیان، ۳آذر در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد.

• مناظره علمی آیت‌الله مصباح و شهید مطهری از افتخارات حوزه‌های علمیه است

به گزارش خبرگزاری حوزه، استاد رشاد در این همایش گفت: یکی از بحث‌های مهم و مؤثر در حوزه علوم اجتماعی، چیستی و هستی جامعه است. این مسئله در حوزه‌های دانشی گوناگون، نقشی تعیین‌کننده دارد.

وی افزود: امروز که دغدغه تحول و تأسیس فقه نظام‌ساز، فقه حکومت، فقه سیاست، فقه اجتماعی و ... داریم، جز با حل این مسئله نمی‌تواند، به فرجام مطلوبی پیوند بخورد. تا زمانی که در خصوص ماهیت اجتماع و جامعه، نتوانیم مبنای محکمی اتخاذ کنیم، تأسیس این رشته‌ها نیز به نتیجه نمی‌رسد.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی بیان کرد: آیت‌الله شهید مطهری و آیت‌الله مصباح یزدی در خصوص ماهیت و ترکیب جامعه دو نظر متفاوت داشتند. این مسئله نیز از نقاط افتخارآمیز حوزه‌های علمیه است که این نزاع طلبگی، همراه با احترام و شایستگی بود. این دو گروه در عین اینکه همسو هستند، در یک حوزه دو نظریه را طرح می‌کنند.

وی با بیان اینکه آیت‌الله مصباح یزدی فراتر از یک فیلسوف، بلکه یک حکیم بود، یادآور شد: آیت‌الله مصباح سراسر تواضع بود. وقتی ایشان با هم‌قطاران خود هم، مواجه می‌شدند، به‌رغم این توازن و همگنی و هم‌ترازی، به‌اصرار دست او را می‌بوسید. این مسایل جز در تعلیمات اسلامی تولید نمی‌شود.

استاد رشاد ضمن اشاره به جنبه‌های عمیق علمی آیت‌الله مصباح یزدی رحمه‌الله، به بعد برجسته اخلاقی ایشان نیز پرداخت و گفت: متأسفانه توهین‌هایی به ایشان می‌شد؛ ولی ایشان اصلاً پاسخ کسی را نمی‌داد و مظلومانه رفتار می‌کرد. ایشان در برخی موضوعات ورود نمی‌کردند و به شاگردان خود اشاره می‌کردند. ولی وقتی به برخی صحنه‌ها ورود می‌کردند، به‌شکل قوی به میدان می‌آمدند.

• چرخه اسلامی‌سازی علوم انسانی از نظر آیت‌الله مصباح یزدی رحمه‌الله

حجت‌الاسلام والمسلمین علی مصباح یزدی فرزند آیت‌الله مصباح یزدی هم در این همایش، گفت: برای اداره یک جامعه در تراز اسلام، مسئله تعیین‌کننده، علوم انسانی است که در تنظیم روابط اجتماعی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تأمین ارزش‌های اجتماعی و فردی، باید راهنمای تصمیم‌گیران و مردم در رفتار فردی و اجتماعی باشد.

این استاد حوزه با اشاره به تعریف علوم انسانی از منظر آیت‌الله مصباح یزدی رحمه‌الله، بیان کرد: ایشان علوم انسانی را علومی می‌دانستند که به شناخت انسان و توصیف، تبیین و تفسیر پدیده‌های انسانی از آن‌جهت که انسانی‌اند و جهت‌بخشی به افعال و انفعالات انسان می‌پردازند، مجموعه‌ای از موضوعات و اهداف علوم انسانی را شامل می‌شود. همچنین در تعریفی که برای اسلام به‌عنوان یک دین، اسلام و دین را به مجموعه افعال و اعمال و باورهایی که معطوف به سعادت انسان است، می‌دانستند. این تعریف، تعریف هدف‌محور است.

وی گفت: آیت‌الله مصباح یزدی در این نظریه، سه ویژگی ارتباطی و ارگانیک را مد نظر دارد؛ یعنی اصول عقاید، ریشه‌های درخت علوم انسانی هستند. تنه این درخت، ارزش‌های راهبردی و اصولی هستند که ما را به‌جهت رسیدن به هدف خلقت راهنمایی می‌کنند و شاخ و برگ و میوه‌های درخت، علومی هستند که ما را در جهت انجام دادن یا ندادن رفتارها راهنمایی می‌کنند که در هر لحظه و شرایطی، چه کاری ما را به سعادت حقیقی انسان نزدیک می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصباح یزدی اظهار کرد: مرحوم آیت‌الله مصباح یزدی، پنج مرحله را برای اسلامی‌سازی علوم پیشنهاد می‌دهند که به ترتیب مراحل آن عبارتند از؛ نقد علوم انسانی رایج بر اساس مبانی خود این علوم؛ تبیین و نقد مبنای این علوم؛ تبیین و اثبات مبانی علوم انسانی بر اساس اصول اسلامی؛ شناسایی مسائل مورد نیاز جامعه اسلامی بر اساس این مبانی صحیح؛ پاسخ به مسائل با مبانی اسلامی.

• علم در دیدگاه آیت‌الله مصباح نور است و روشنگری می‌کند

حجت‌الاسلام والمسلمین حمید پارسانیا هم در این همایش، با بیان اینکه از نظر علامه مصباح یزدی، علم فقط یک ابزار نیست، بلکه نور است و روشنگری می‌کند، اظهار کرد: همچنین یک اصل فلسفی است و اصل اینکه علم روشنگر است، سطوح مختلفی دارد و منابعی مانند عقل و... دارد نیز، مباحث فلسفی است و این مباحث در سرنوشت علوم دخیل است؛ البته فلسفه در برخی از مسائل خود از علوم جزئی هم می‌تواند کمک بگیرد؛ اما این کمک گرفتن نسبت به مباحث بنیادین فلسفه نیست.

وی همچنین ابراز کرد: وقتی گفته می‌شود آیت‌الله مصباح یزدی متافیزیسین است، باید توجه داشت که علوم مدرن از کانت به بعد، اصلاً متافیزیک ندارد و فلسفه یک امر ذهنی است. البته کانت توجه داشت که علوم تجربی نیازمند فلسفه هستند؛ اما در نگاه او فلسفه، نور نیست و صرفاً صورتی بر عالم می‌اندازد و اصلاً مسئله با آنچه آیت‌الله مصباح می‌گویند، خیلی فرق می‌کند؛ لذا رابطه فلسفه با سایر علوم در دیدگاه آیت‌الله مصباح رابطه علم با علم است؛ به این‌معنا که یک نور با نور دیگری رابطه دارد؛ اما در دیدگاه‌های دیگر، رابطه یک غیرعلم با علم مطرح است.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران با اشاره به آراء مشهور درباره «رابطه بین علوم اجتماعی اسلامی با ایدئولوژی» و نظر علامه مصباح یزدی رحمه‌الله در این‌باره، اظهار کرد: با روشن شدن این مسئله، می‌شود اسلامی شدن علوم را بررسی کرد که جنبه ایدئولوژیک دارد یا خیر. در دیدگاه آیت‌الله مصباح رحمه‌الله، متافیزیک یک علم است و علوم جزئی از آن استفاده می‌کند. متافیزیک می‌تواند جغرافیای هستی را به‌نحوی تصویر کند که با یک رویکرد اسلامی سازگار باشد؛ چون اسلام مجموعه‌ای از عقاید و رفتارهاست. اگر متافیزیک با یک هستی‌شناسی دینی موافق بود، فلسفه الهی است. وقتی فلسفه ویژگی اسلامی پیدا کند، ابتدا خود موحد می‌شود و بعد، دیگر علوم موحد می‌شوند.

• ارسال ۶۶ مقاله به «همایش ملی علامه مصباح یزدی»

حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه نیز در این همایش، گفت: از سال گذشته مقرر شد که این همایش در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شود.

دبیر علمی همایش ملی «علامه مصباح یزدی؛ فیلسوف علوم اجتماعی اسلامی» افزود: پایگاه استنادی علوم جهان اسلام و مراکز دیگر؛ از جمله مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله نیز، در برگزاری این همایش یاری کردند. پس از اعلام شورای عمومی، ۶۶ مقاله دریافت شد و دو کتاب تخصصی به‌همراه ۱۹ مصاحبه علمی ملی و بین‌المللی تهیه و ۲۴ کرسی علمی ترویجی و سه پیش‌همایش نیز، در این خصوص برگزار شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین خسروپناه گفت: آیت‌الله مصباح یزدی که جزء مؤسسان گروه فلسفه پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی بود و حق بزرگی به گردن این مرکز دارد. شورای گروه علمی فلسفه و فعالان گروه فلسفه و دبیر اجرایی همایش تلاش بسیاری برای برگزاری این همایش انجام دادند.

وی گفت: خوشبختانه مقالات و مصاحبه‌های بسیار خوبی برای این همایش تهیه شده است و قطعاً با انتشار آثار، اهل قلم از آثار گران‌سنگ آن بهره‌مند می‌شوند.

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی تأکید کردند

شناسایی و تربیت طلاب نخبه مورد توجه قرار گیرد

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، بر توجه به شناسایی و تربیت طلاب نخبه و برنامه‌ریزی منظم همراه با اعتدال واحدهای آموزشی تأکید کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، این مرجع تقلید در دیدار اعضای شورای عالی واحدهای آموزشی تحت اشراف خود، پس از استماع گزارش اقدامات یک ساله انجام‌شده این واحدها، از اهتمام آنان تشکر نمودند و در ادامه به ارائه رهنمودهایی پرداختند.

این مرجع تقلید در ادامه به توصیه‌های زیر تأکید کردند: توجه به شناسایی و تربیت طلاب نخبه؛ فراهم آوردن مقتضیات لازم و مقدور جهت فعالیت‌های واحدهای آموزشی؛ قرار گرفتن بیش‌از پیش واحدها، تحت برنامه‌ای منظم و ضابطه‌مند، همراه با اعتدال و تبیین منطقی.

معظم‌له ضمن تأکید بر اعتماد خود به شورای عالی واحدهای آموزشی و حمایت از آن، مراجعه واحدهای آموزشی در امورات خود به این شورا و تبعیت از تصمیمات شورا را لازم برشمردند.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، ادامه فعالیت‌های تحت پوشش با مدیریت و برنامه‌ریزی این شورا و تحت اشراف مؤسسه «مدرسه الامام علی‌بن ابی‌طالب علیه‌السلام» را در راستای هماهنگی و مساعدت بیش‌از پیش با مدیریت حوزه‌های علمیه برشمردند و برای همه دست‌اندرکاران این واحدها دعای خیر نمودند.

معاون تبلیغ حوزه‌های علمیه خبر داد

اجرای طرح امین در ۷ هزار مدرسه سراسر کشور

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، از اجرای طرح امین در ۷ هزار مدرسه در کشور خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از ارومیه، حجت‌الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، ۳آذر در دیدار استاندار آذربایجان غربی در ارومیه، به ارائه گزارشی از اجرای طرح‌های تربیتی با عنوان امین در مدارس کشور پرداخت و گفت: این طرح با استقبال طلاب برادر و خواهر، در ۷ هزار مدرسه در استان‌های کشور اجرا می‌شود که در آن، طلاب به‌صورت جهادی به ترویج احکام دینی در بین دانش‌آموزان می‌پردازند.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه کشور، افزایش اجرای طرح امین در مدارس استان آذربایجان غربی را یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های علما و روحانیون حوزه عنوان کرد و گفت: امیدواریم با حمایت‌های مادی و معنوی از اجرای این طرح، بتوانیم شاهد حضور بیشتر طلاب علوم دینی در مدارس استان آذربایجان غربی باشیم.

محمدصادق معتمدیان، استاندار آذربایجان غربی هم در این جلسه، با اشاره به موقعیت خاص جغرافیایی این استان، اظهار کرد: هم‌مرز بودن با سه کشور موجب شده، استان آذربایجان غربی از طرف شبکه‌های ماهواره‌ای و رسانه‌های معاند نظام، در صف اول تهاجم فرهنگی دشمنان قرار گیرد و این قضیه حضور بیشتر مبلغان دینی را ضروری می‌کند.

در نشست معاونان پژوهشی مؤسسات عالی طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی مطرح شد

اولین رزمایش سرمایه علمی انقلاب اسلامی در مشهد برگزار می‌شود

اولین نشست رؤسا و معاونان پژوهشی مؤسسات عالی آموزشی و پژوهشی حوزوی و دانشگاهی طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی، با سخنرانی حجج‌اسلام نواب رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی، مقیمی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، هاجری مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه و دکتر حداد عادل عضو شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، ۲۷ آبان به‌همت دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه، در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار شد.

• عملکرد قابل تأمل دستگاه‌های امنیتی و تحقیقاتی آمریکا نسبت به کتب ایرانی

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابوالحسن نواب در این نشست، گفت: آثاری که در قم تولید می‌شود، مشکلش این است که در دنیا نمی‌توانیم منتشر کنیم. آیا ابزار آن را نداریم؟! راه‌اندازی ابزار مانند چند تا نشریه نمی‌تواند کار چندان سختی باشد.

رئیس دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی بیان داشت: الآن هر اثری که در بوستان کتاب منتشر می‌شود، یک نسخه از آن در فاصله اندکی به‌وسیله دستگاه‌های امنیتی و تحقیقاتی آمریکا آرشیو می‌شود. پس تنها نباید به تولید آثار توجه کنیم. نشر آن اثر و انتقال آن به جهان و مراکز علمی دنیا، گامی فراتر و مهمتر است که باید از طریق ابزارهای موجود در حوزه نشر به آن توجه جدی کرد تا شاهد اثربخشی تولیدات در حوزه اسلامی‌سازی علوم انسانی باشیم.

• جزئیات طرح‌های معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه برای طلاب

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی نیز در این هم‌اندیشی، شناسایی و استخراج ایده و نظریه را، در حوزه گفتمان انقلاب و اسلامی‌سازی علوم انسانی لازم دانست و گفت: تولید چندزبانه کار دیگری است که باید در حوزه گفتمان‌سازی انجام شود. به نظر می‌آید که باید مراکز توافقی انجام دهند. وقتی اثری با هزینه تولید می‌شود، چکیده آن هم تولید شود و در اختیار مخاطبان قرار گیرد.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه گفت: در این رابطه در حوزه، مدیر حوزه‌های علمیه حمایت‌های جدی داشته است. الآن در حوزه سامانه‌هایی چون سامانه پژوهشگران فعال است و اسامی را که در طرح گفتمان مطرح است، در این سامانه جامع وارد می‌کنیم.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه افزود: از دیگر فعالیت‌ها می‌توان راه‌اندازی دبیرخانه گفتمان انقلاب اسلامی و اسلامی‌سازی علوم انسانی در حوزه را نام برد که صورت گرفته است. این دبیرخانه برای پاسخ‌گویی به نیازهای نظام، جامعه و کشور طراحی شده است.

وی بیان داشت: قالب آثاری که در حوزه گفتمان وجود دارد، در مورد پاسخ به نیازهای جامعه است. در این دبیرخانه اولویت ما طرح‌های راهبردی و کاربردی است که بتواند دردی از جامعه را حل کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی‌حاجی گفت: ستاد راهبری بین وزارت علوم و حوزه راه‌اندازی و تفاهم‌نامه‌ای هم امضا شده و برای طرح گفتمان، از ستاد هماهنگی می‌توان استفاده خوبی کرد. این مسئله گامی برای تسهیل وزارت علوم و حوزه در بحث گفتمان است.

• لزوم شناخت فلسفه‌های علوم انسانی در رشته‌های مختلف

دکتر حداد عادل نیز در این نشست گفت: برای تحول در علوم اسلامی، دو کار مهم در جنبه مطالعاتی و مدیریتی باید انجام دهیم. کار اول در حوزه مطالعاتی است. در این بخش باید مشخص کنیم، دنبال چه هستیم. یکی از کارهای که باید انجام شود، طرح مبانی علوم انسانی غربی‌ها در دانشگاه است و سپس نقدهایمان را هم نسبت به آن ارائه دهیم.

وی بیان داشت: کار دیگری که باید صورت گیرد، شناخت از فلسفه‌های علوم انسانی در رشته‌های مختلف است. وقتی مبانی آن را مطرح و شناخت درستی پیدا کردیم، آنگاه آنها را نقد کنیم و مشخص کنیم که با مبانی مبتنی بر تفکر اسلامی و جهان‌بینی چه تحولی در حوزه علوم انسانی به وجود خواهد آمد خصوصاً از نظر کارآمدی آن.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی افزود: آثار زیادی از مؤسسات مختلف در قم و تهران در حوزه علوم انسانی و اسلامی منتشر می‌شود؛ ولی این آثار زمانی در جامعه و دانشگاه تحول ایجاد می‌کند که به دانشگاه راه پیدا کند؛ لذا باید اضلاع اسلامی‌سازی شناسایی شود و هرکدام از دستگاه‌ها وظایف‌شان مشخص شود. در این رابطه حوزه پیش‌قدم شده و ستاد راهبری تحول اسلامی‌سازی علوم انسانی در حوزه هم راه‌اندازی شده است.

• اولین رزمایش سرمایه علمی انقلاب اسلامی برگزار می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین هاجری نیز در این نشست، با بیان اینکه هدف از طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی، معرفی روشمند آثار فاخر و برگزیده حوزه و دانشگاه در عرصه علوم انسانی و اسلامی به مراکز علمی دنیاست، افزود: در این زمینه باید چند کار انجام شود؛ از جمله شناسایی آثار برتر در مراکز علمی، معرفی آثار در قالب کتاب، سامانه نرم‌افزاری کتاب‌شناخت، برگزاری نشست‌های علمی و نظریه‌پردازی در مراکز دنیا، دانشگاه‌ها و مراکز علمی حوزه و راه‌اندازی کتابخانه تخصصی در حوزه علوم انسانی اسلامی.

مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه، با اشاره به راه‌اندازی سامانه کتاب‌شناخت گفتمان علمی انقلاب اسلامی، گفت: سال گذشته این سامانه راه‌اندازی شده است. در این رابطه چند کار الزامی است که از جمله آن، راه‌اندازی سامانه‌های ارزیابی مرکز استنادی اسلامی‌سازی علوم انسانی و پایان‌نامه است.

وی افزود: کار بعدی که باید انجام شود، ارسال دو جلد کتاب در مورد گفتمان انقلاب اسلامی است. اولین آن در مدرسه فیضیه و دومی در مدرسه مروی است و تلاش داریم در ۳۰ استان، کتابخانه‌ای در ارتباط با گفتمان علمی انقلاب اسلامی ایجاد کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین هاجری گفت: تأسیس فروشگاه کتاب کار دیگری است که در ارتباط با این دو جلد کتاب صورت گرفته است. در این رابطه می‌توان از بوستان کتاب نام برد.

وی عنوان کرد: اما در ارتباط با کار سوم یعنی اعزام استاد، در ۲۲ استان کشور شورای تخصصی تشکیل شده است و این مسئله تا قبل از کرونا بسیار خوب بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین هاجری گفت: برگزاری سلسله همایشی در قالب وبینار و برگزاری کارگروه‌های غیرحضوری، کار بسیار مثبت دیگری بود که در ارتباط با گفتمان‌سازی انقلاب اسلامی و اسلامی‌سازی علوم انسانی انجام شده است.

مسئول دبیرخانه انجمن‌های علمی حوزه افزود: اساسنامه دبیرخانه گفتمان انقلاب اسلامی تنظیم شده است و باید تلاش کرد، این اساسنامه مبنای گفتمان‌سازی شود. در تلاش هستیم اولین رزمایش سرمایه علمی انقلاب اسلامی برای معرفی این شخصیت‌ها در مشهد مقدس برگزار شود.

وی عنوان کرد: تاکنون بین ۲۵۰۰ تا ۳ هزار جلد تنها از چند مؤسسه به طرح گفتمان علمی انقلاب اسلامی رسیده و هرچه کار ادامه پیدا می‌کند، تعداد این آثار بیشتر می‌شود.

گفتنی است، در ادامه این نشست برخی دیگر از رؤسا و معاونان پژوهشی مؤسسات عالی آموزشی و پژوهشی حوزوی و دانشگاهی، به سخنرانی و بیان نظرات خود پرداختند.